

Leiden, 21 februari 2012

L.S.

Uit een bericht van de decaan van de Faculteit Geesteswetenschappen blijkt dat het faculteitsbestuur van plan is de opleiding Frans op te heffen, samen met de opleidingen Italiaans en Duits. De reden daarvoor wordt niet gegeven. Wij hebben de indruk dat het plan om Frans op te heffen berust op een aantal misvattingen:

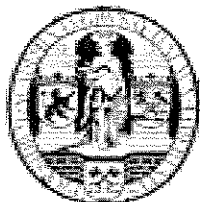
1. Opleidingsgrootte. Frans zou weinig studenten tellen. De cijfers spreken dit tegen. De recente inschrijvingscijfers tonen dat 13 van de 25 Leidse BA-opleidingen kleiner zijn dan Frans. Frans is groter dan Griekse en Latijnse Talen en Culturen (GLTC), Godgeleerdheid, Oude Culturen van de Mediterrane Wereld, Russische Studies, etc – opleidingen die niet worden opgeheven. Bij de MA-opleidingen zijn er van de in totaal 43 opleidingen 27 kleiner: Frans is precies even groot als Talen en Culturen van Latijns Amerika (TCLA) en GLTC.

2. Rendabiliteit. Frans zou onrendabel zijn. Ook dit is niet zo. De studenteninstroom is stabiel, de studententevredenheid groot. De opleiding heeft een grote internationale reputatie zoals blijkt uit het grote aantal publicaties, en het aantal gerealiseerde promoties (Rooryck: 22; Smith: 5), en meer dan €4m verworven NWO-onderzoeksgelden sinds 2006. Een interne berekening leert dat Frans meer opbrengt dan het kost, terwijl vele andere opleidingen jaarlijks verlies draaien.

3. Nieuwe profilering faculteit. Frans zou niet passen in de nieuwe profilering van de faculteit, die inzet op buiten-Europese mondialiteit. Een mondiaal gerichte faculteit Geesteswetenschappen zonder expertise op het gebied van het Frans is echter ongeloofwaardig. Het Frans is immers de moedertaal van 110 miljoen mensen op drie continenten, en wordt verder gebruikt door 190 miljoen tweedetaalsprekers in de zgn. *francofonie*. Frans is een absolute noodzaak om de cultuur en de geschiedenis van West-Afrika, de Arabische wereld van de Maghreb tot Libanon, en grote delen van Noord en Midden-Amerika te begrijpen. De Leidse opleiding Frans beschikt over ruime expertise op dit gebied, zoals bijvoorbeeld blijkt uit lopend promotieonderzoek en het recentelijk verworven NWO-project van collega K. Sanchez. Francofonie leeft bij de opleiding, zoals blijkt uit de culturele activiteiten die in het kader van de francofonie georganiseerd worden (zie <http://www.hum.leidenuniv.nl/frans/actueel/>). De opleiding is bereid om onderwijs en onderzoek verder in de richting van de francofonie te verleggen.

Er is dus geen financiële of inhoudelijke reden waarom Frans opgeheven zou moeten worden. Er zijn nog twee meer algemene argumenten voor het behoud van het Frans als zelfstandige opleiding:

1. Frans is een schooltaal. Het economische en maatschappelijke belang van het Frans is groot. Zo meldt *NRC Handelsblad* (27/10/2007) dat ‘het Nederlandse bedrijfsleven per jaar 23 miljard euro misloopt aan Franse orders omdat we die taal niet voldoende kennen.’ Uit een enquête van Fenedex [Federatie voor de Nederlandse Export] blijkt dat van de 108 bedrijven meer dan de helft niet in staat is zijn potentiële klanten in basaal Frans te woord te staan (*Internationaliseren? Talen leren!*, CINOP (2006)). Frans is de EU voertaal in Brussel, en die van het *Europees Hof voor de Rechten van de Mens*. De opleidingen Frans in Nederland hebben de maatschappelijke taak om het niveau van het vak hoog te houden, zowel op de middelbare school (door het afleveren van goede, academisch gevormde leraren) als op de universiteit. Echter, landelijk is het vak in verval. Aan de VU is de opleiding Frans onlangs opgeheven, terwijl aan de andere

universiteiten het aantal colleges in de doeltaal sterk is gereduceerd.

2. Studiekeuze en kwaliteit. Uit de email van de decaan van de Leidse Faculteit Geesteswetenschappen blijkt dat Frans moet opgaan in een brede BA-opleiding Taal, Cultuur, Media. Wij vrezen dat scholieren die Frans willen studeren in Leiden, uiteindelijk niet voor een studie Frans binnen deze nieuwe brede BA zullen kiezen. Frans in Leiden staat immers bekend om zijn hoge kwaliteit: de opleiding heeft het hoogste eindniveau taalvaardigheid van Nederland volgens de door de Franse staat georganiseerde examens (zie <http://www.hum.leidenuniv.nl/frans/examens/delfdalf.html>), en onlangs ontving collega Isabelle Van de Calseyde de Leidse onderwijsprijs 2012, niet toevallig voor het vak juridisch en economisch Frans. De oprichting van de BA-opleiding Taal, Cultuur, Media zal potentiële studenten Frans niet in Leiden houden, omdat een dergelijke BA-opleiding zich niet in eerste instantie richt op deze categorie studenten. De opleiding Frans is in principe niet tegen het opzetten van een brede BA, en is zelfs gaarne bereid daaraan deel te nemen en daarover mee te denken, maar dan vanuit een sterke en zelfstandige opleiding Frans.

Prof. dr. Johan Rooryck en Prof. dr. Paul J. Smith

Universiteit Leiden
Opleiding Franse taal & cultuur
Postbus 9515
2300 RA Leiden
P.J.Smith@hum.leidenuniv.nl
j.e.c.v.rooryck@hum.leidenuniv.nl

